

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

12.10.2021

Lēmums Nr. 4-02/91
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts:

Limbažu novada pašvaldība, adrese: Rīgas iela 16, Limbaži, Limbažu novads, LV-4001, elektroniskā pasta adrese: pasts@limbazi.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.– 2046. gadam (turpmāk – Stratēģija) un Jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programma 2022.– 2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Limbažu novada domes (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 16. septembra vēstule/iesniegums Nr. 4.13.2/21–2/50 “*Par plānošanas dokumentu Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2046.gadam un Attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādi*” (turpmāk – Iesniegums), Limbažu novada domes 2021. gada 22. aprīļa lēmums (protokols Nr. 8, 19.§) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.– 2046. gadam izstrādes uzsākšanu*”, Salacgrīvas novada domes 2021. gada 19. maija lēmums Nr. 196 (protokols Nr. 6, 7.§) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.– 2046. gadam izstrādes uzsākšanu*”, Alojās novada domes 2021. gada 29. aprīļa lēmums Nr. 155 (protokols Nr. 6, 5#) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.– 2046. gadam izstrādes uzsākšanu*”, Limbažu novada domes 2021. gada 22. aprīļa lēmums (protokols Nr. 8, 20.§) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādes uzsākšanu*”, Salacgrīvas novada domes 2021. gada 19. maija lēmums Nr. 195 (protokols Nr. 6, 6.§) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādes uzsākšanu*”, Alojās novada domes 2021. gada 29. aprīļa lēmums Nr. 154 (protokols Nr. 6, 4#) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmumi), Pielikums Nr.1 Limbažu novada domes 2021. gada 22. aprīļa lēmumam (protokols Nr. 8, 19.§) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.– 2046. gadam izstrādes uzsākšanu*” un Pielikums Nr.1 Limbažu novada domes 2021. gada 22. aprīļa lēmumam (protokols Nr. 8, 20.§) “*Par jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Darba uzdevumi), Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Vidzemes RVP) 2021. gada 3. augusta vēstule Nr. 11.2/3326/VI/2021 “*Par Limbažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.– 2046. gadam un Attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādi*”, Veselības inspekcijas

2021. gada 28. jūnija vēstule Nr. 4.6.3.–10./25918/128 “Nosacījumi teritorijas plānojumam”, Veselības inspekcijas 2021. gada 28. jūnija vēstule Nr. 4.6.3.–10./25918/129 “Nosacījumi teritorijas plānojumam” un Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 5. augusta vēstule Nr. 4.8/4375/2021–N “Par nosacījumu sniegšanu”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Pašvaldība uzskata, ka Stratēģijai un Attīstības programmai ir nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo iepriekš Stratēģiskais novērtējums veikts spēkā esošiem plānošanas dokumentiem tikai 2012. un 2013. gadā, bet citos gadījumos (Salacgrīvas novada teritorijas plānojums uz Iesnieguma iesniegšanas laiku vēl nav apstiprināts) tas nav attiecināms uz visu apvienotā novada teritoriju.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1.punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 16. septembrī Birojā ir saņemts Pašvaldības 2021. gada 16. septembra Iesniegums, ar kuru Pašvaldība informē, ka, pamatojoties uz Lēmumiem, ir uzsākta Jaunveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2046. gadam un Jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrāde. Atbilstoši Iesniegumam, Lēmumiem un Darba uzdevumiem:
 - 2.1. Limbažu novadu veido sekojošas teritoriālās vienības: Ainažu pagasts, Ainažu pilsēta, Salacgrīvas pagasts, Salacgrīvas pilsēta, Liepupes pagasts (iepriekš Salacgrīvas novads) un Staiceles pagasts, Staiceles pilsēta, Alojās pagasts, Alojās pilsēta, Braslavas pagasts, Brīvzemnieku pagasts (iepriekš Alojās novads), kā arī Pāles pagasts, Viļķenes pagasts, Katvaru pagasts, Umurgas pagasts, Limbažu pagasts, Limbažu pilsēta, Skultes pagasts, Vidrižu pagasts (iepriekš Limbažu novads)¹.
 - 2.2. Stratēģijas izstrādes mērķis ir noteikt novada ilgtermiņa attīstības redzējumu/vīziju, vērtības, stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa attīstības prioritātes un teritorijas specializāciju, iekļaujot telpiskās attīstības perspektīvu un izstrādājot vadlīnijas – pamatprincipus teritorijas plānošanai un attīstībai.
 - 2.3. Atbilstoši Darba uzdevumam² Stratēģijas izstrādei noteikti uzdevumi, tostarp Stratēģijā ietvert šādas sadaļas:

¹ Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam (stājās spēkā 2020. gada 23. jūnijā)

² Apstiprināts ar Limbažu novada domes 2021. gada 22. aprīļa lēmumu (protokols Nr. 8, 19.§) “Par jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.- 2046. gadam izstrādes uzsākšanu”, pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_20319

- 2.3.1. Pašvaldības raksturojums, kurā tiek apkopota informācija par novadu, iedzīvotājiem, saistību ar apkārtējām teritorijām, veidojot novada vizītkarti, portretu, akcentējot vietu un lomu reģionālajā līmenī, izceļot novada unikalitāti;
- 2.3.2. Pašreizējās situācijas raksturojums, (SVID analīze, problēmas, tendences un prognozes), ietverot ekonomiskos, sociālos, vides, esošās apdzīvotības struktūras, pakalpojumu un sasniedzamības analīzi, noformējot to atsevišķā sējumā;
- 2.3.3. Stratēģiskā daļa, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums/vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, izceļot identitāti;
- 2.3.4. Telpiskās attīstības perspektīva – aprakstīt un grafiski attēlot, pamatojot teritorijas perspektīvo telpisko struktūru, teritorijas specializāciju un attīstības perspektīvu, kuras ietvaros izstrādātas vadlīnijas – pamatprincipi teritorijas plānošanā un attīstībā. Ietvert galvenās funkcionālās telpas un nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus un to ilgtermiņa izmaiņas:
 - 2.3.4.1. Apdzīvojamības struktūras, attīstības un robežu izvērtējums, pamatojumi un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam, ja ir nepieciešams mainīt;
 - 2.3.4.2. Dabas teritoriju telpisko struktūru;
 - 2.3.4.3. Galvenos transporta koridorus un infrastruktūru, kā arī maģistrālos inženierkomunikāciju tīklus un objektus;
 - 2.3.4.4. Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas u.c. īpašās teritorijas;
 - 2.3.4.5. Publiskās ūdenstilpes un to attīstību;
 - 2.3.4.6. Prioritāri attīstāmās teritorijas;
 - 2.3.4.7. Citas jaunizveidojamā Limbažu novada pašvaldības ilgtermiņa attīstībai nozīmīgās telpas un struktūras elementus.
- 2.4. Attīstības programmas mērķis ir noteikt jaunizveidotā Limbažu novada vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu pašvaldības ilgtermiņa stratēģisko mērķu un noteikto ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai.
- 2.5. Atbilstoši Darba uzdevumam³ Attīstības programmas izstrādei cita starpā noteikti šādi uzdevumi:
 - 2.5.1. Izvērtēt un saskaņot Limbažu, Alojās un Salacgrīvas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijās noteiktās ilgtermiņa vīzijas, stratēģiskos mērķus, ilgtermiņa prioritātes un vidēja termiņa prioritātes;
 - 2.5.2. Definēt jaunizveidojamā Limbažu novada vidēja termiņa stratēģiskos uzstādījumus, attīstības virzienus un rīcību kopumu, finanšu resursus un atbildīgos izpildītājus to īstenošanai;
 - 2.5.3. Izvērtēt un ņemt vērā Vidzemes plānošanas reģiona, esošo Limbažu, Alojās un Salacgrīvas novadu, kā arī pašvaldību, ar kurām robežojas jaunizveidojamais Limbažu novads, spēkā esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus;
 - 2.5.4. Izstrādājot Attīstības programmu, apzināt un ņemt vērā iepriekš izstrādātajos novadu plānošanas dokumentos jau iekļautos un uzsāktos projektus;

³ Apstiprināts ar Limbažu novada domes 2021. gada 22. aprīļa lēmumu (protokols Nr. 8, 20.§) “Par jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādes uzsākšanu”, pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_20321

- 2.5.5. Nodrošināt sabiedrības pārstāvju līdzdalību Attīstības programmas izstrādē, veicot iedzīvotāju anketēšanu, iesaistot darba grupās un sabiedriskajās apspriedēs, atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumos Nr. 970 *“Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”* noteiktajam.
- 2.6. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam plānošanas dokumenti tiešā veidā neparedz darbības, kas būtu aktuālas Likuma 1.un 2. pielikuma kontekstā. Vides problēmas, kas saistītas ar plānošanas dokumentu izstrādi, Izstrādātājas ieskatā nav konstatējamas. Limbažu novada Stratēģija un Attīstības programma paredz darbības atkritumu apsaimniekošanā, lai samazinātu ārtelpas, tai skaitā dabas vides piesārņojumu ar sadzīves atkritumiem, tāpat, plānojot un uzsākot jaunu apbūves teritoriju vai vasarnīcu teritoriju attīstību, jāparedz nepieciešamais inženierkomunikāciju nodrošinājums, savukārt detālplānojumos vai būvprojektā jāparedz detalizēti ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas risinājumi.
- 2.7. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā *OZOLS* pieejamo informāciju jaunveidotajā Limbažu novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tajā skaitā Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās teritorijas *Natura 2000* – dabas parks *“Salacas ieleja”*, dabas liegumi *“Randu pļavas”*, *“Vitrupe ieleja”*, *“Vidzemes akmeņainā jūrmala”*, *“Dziļezers un Riebezers”*, *“Dūņezers”*, *“Laugas purvs”*, *“Lielais un Pemes purvs”*, *“Purgaiļu purvs”*, *“Augstroze”*, *“Klagatu purvs”*, *“Niedrāju – Pilkas purvs”*, *“Lielpurvs”*, *“Dzerves purvs”*, *“Kalna purvs”*, daļēji *“Lielais purvs”*, *“Mērnieku dumbrāji”*, kā arī dabas pieminekļi – dižkoki un dižakmeņi. Limbažu novada teritorijas rietumu daļa (platības ziņā liela teritorija) atrodas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā, tajā skaitā krasta kāpu aizsargjoslā. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam plānošanas dokumentā nav paredzētas darbības īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī dabas resursu aizsargjoslās, t.sk. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā un tai pieguļošajās teritorijās.
3. Izstrādātāja atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 *“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
- 3.1. VVD Vidzemes RVP 2021. gada 3. augusta vēstule Nr. 11.2/3326/VI/2021 *“Par Limbažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2046. gadam un Attīstības programmas 2022.–2028. gadam izstrādi”*. VVD Vidzemes RVP uzskata, ka Stratēģijai un Attīstības programmai būtu piemērojama Stratēģiskā novērtējuma procedūra, jo minēto teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanai var būt būtiska ietekme uz vidi, tajā skaitā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu. VVD Vidzemes RVP iesaka ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu tiesisko regulējumu saistībā ar vides kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanu iedzīvotājiem. VVD Vidzemes RVP vērtējumā īpaša uzmanība būtu jāpievērš blīvi apbūvēto/ ietekmēto teritoriju (t. sk. piekrastes ciemi Vārzas, Tūja, Lembuži un Lāņi) centralizēto kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmu nodrošināšanai, jo īpaši ciemos, kuros nav izveidotas centralizētās kanalizācijas sistēmas.
- 3.2. Veselības inspekcijas 2021. gada 28. jūnija vēstule Nr. 4.6.3.–10./25918/128 *“Nosacījumi teritorijas plānojumam”*. Veselības inspekcija nav sniegusi viedokli par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, bet Attīstības programmas izstrādei rekomendē:

- 3.2.1. izstrādāt vadlīnijas *“Vides pieejamības vadlīnijas publiskām būvēm un telpām un publiskajai ārtelpai”*;
 - 3.2.2. izstrādāt pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma un saistošo noteikumu prasībām;
 - 3.2.3. ņemt vērā Ūdens apsaimniekošanas likumā noteiktās prasības;
 - 3.2.4. veicināt centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu attīstību;
 - 3.2.5. plānot pasākumus, lai nodrošinātu notekūdeņu savākšanu un apsaimniekošanu atbilstoši Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr. 34 *“Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”* prasībām;
 - 3.2.6. nodrošināt atbilstošus gaisa kvalitātes normatīvos rādītājus apdzīvotās teritorijās;
 - 3.2.7. plānot pasākumus, lai ierobežotu trokšņa nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību;
 - 3.2.8. veicināt peldvietu atbilstību Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumu Nr. 692 *“Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”* prasībām;
 - 3.2.9. paredzēt teritorijas attīstību saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* prasībām;
 - 3.2.10. plānot pasākumus elektromagnētiskā starojuma piesārņojuma noteikšanai un novērtēšanai;
 - 3.2.11. ievērot Aizsargjoslu likuma prasības, lai nodrošinātu aizsargjoslas gar dzelzceļiem, autoceļiem, elektrisko tīklu gaisa vadu līnijām, inženierkomunikācijām, virszemes ūdensobjektiem un pazemes ūdens ņemšanas vietām, kā arī paaugstinātas bīstamības objektiem;
 - 3.2.12. plānot pasākumus saimnieciskās darbības radītā piesārņojuma ietekmes mazināšanā, ņemot vērā rūpniecisko avāriju riskus, piemēram, Skultes un Salacgrīvas ostā.
- 3.3. Veselības inspekcijas 2021. gada 28. jūnija vēstule Nr. 4.6.3.–10./25918/129 *“Nosacījumi teritorijas plānojumam”*. Veselības inspekcija nav sniegusi viedokli par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību Stratēģijas izstrādei, bet ar plānošanas dokumentu rekomendē īstenot šādus pasākumus:
- 3.3.1. veicināt cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, plānot pasākumus, lai nodrošinātu vides pieejamību publiskajās būvēs, telpās un publiskajā ārtelpā;
 - 3.3.2. plānot pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma un saistošo noteikumu prasībām;
 - 3.3.3. ūdeņu aizsardzības un ilgtspējas nodrošināšanai, ņemt vērā Ūdens apsaimniekošanas likumā noteiktās prasības, Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās un Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu;
 - 3.3.4. veicināt centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu attīstību un pasākumu plānošanu dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai;
 - 3.3.5. plānot pasākumus, lai nodrošinātu notekūdeņu savākšanu un apsaimniekošanu atbilstoši Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr. 34 *“Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”* prasībām. Īpaši pievērst uzmanību

- ražošanas un dzīvojamās apbūves teritorijām, kuras paredzēts paplašināt vai attīstīt no jauna;
- 3.3.6. plānot pasākumus, lai nodrošinātu atbilstošus gaisa kvalitātes normatīvos rādītājus apdzīvotās teritorijās saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 *“Noteikumi par gaisa kvalitāti”* noteiktajām prasībām;
 - 3.3.7. plānot pasākumus, lai ierobežotu trokšņa nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību;
 - 3.3.8. veicināt peldvietu atbilstību Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumu Nr. 692 *“Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”* prasībām;
 - 3.3.9. paredzēt teritorijas attīstību saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* prasībām;
 - 3.3.10. plānot pasākumus elektromagnētiskā starojuma piesārņojuma noteikšanai un novērtēšanai;
 - 3.3.11. ievērot Aizsargjoslu likuma prasības, lai nodrošinātu aizsargjoslas gar dzelzceļiem, autoceļiem, elektrisko tīklu gaisa vadu līnijām, inženierkomunikācijām, virszemes ūdensobjektiem un pazemes ūdens ņemšanas vietām, kā arī paaugstinātas bīstamības objektiem.
- 3.4. DAP administrācijas 2021. gada 5. augusta vēstule Nr. 4.8/4375/2021–N *“Par nosacījumu sniegšanu”*, kurā nav izteikts viedoklis par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību Stratēģijai un Attīstības programmai. Vienlaikus DAP administrācija ir norādījusi uz konstatētajām problēmām vides jomā, kas būtu risināmas novada turpmākajos attīstības plānošanas dokumentos: *“Analizējot pašreiz spēkā esošos novada attīstības plānošanas dokumentus, var secināt, ka dabas vērtību (tai skaitā Natura 2000 teritoriju) saglabāšanas nepieciešamība tajos atzīta vispārīgi, primāri uzsvērts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ainaviskums, to nozīmīgā loma tūrisma veicināšanā, ir paredzēta tūrisma infrastruktūras attīstība. Tomēr trūkst skatījuma, kā dažādās jomās izvirzītās prioritātes ietekmēs Natura 2000 teritoriju, kā arī ārpus Natura 2000 vietām esošo dabas vērtību saglabāšanos. Tāpat trūkst izpratnes par to, kas ir bioloģiskā daudzveidība un kādas darbības veicina tās saglabāšanu, tādējādi nospraustie uzdevumi neatbilst izvirzītajam mērķim. Paustie nodomi rūpēties par novada dabas vērtībām/dabas mantojumu galvenokārt vērtējami kā samērā nekonkrēti apgalvojumi, kuriem nav izvirzītas atbilstošas rīcības”*. Tādējādi DAP administrācija ieteikusi plānošanas dokumentos izvirzīt vadlīnijas, mērķus un rīcības novada dabas daudzveidības, tai skaitā Natura 2000 teritoriju dabas vērtību saglabāšanai, kā arī integrēt dabas aizsardzības interešu ievērošanu tādās jomās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve, kūdras ieguve un tūrisms. DAP administrācija aicinājusi plānošanas dokumentu izstrādē piesaistīt sugu un biotopu ekspertu, kas palīdzētu izvairīties no tādu rīcību kā kūdras ieguve un meliorācijas sistēmu atjaunošana iekļaušanas pie *“ekoloģiskām”* vai *“bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu veicinošām”* rīcībām, kā arī mazinātu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību ar mežu fragmentāciju jaunu ceļu būvniecībai. DAP administrācija rekomendējusi paredzēt pasākumus tipiskās Vidzemes ainavas saglabāšanā un plānošanas dokumentu ietvaros paredzēt risinājumus meža fragmentācijas mazināšanai, kā arī esošo vērtību un atklātās ainavas saglabāšanai.

4. Attīstības programma un Stratēģija nav ietverta to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Stratēģija un Attīstības programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
- 4.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kas saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritoriju.
 - 4.3. No iepriekš minētā izriet, ka lielā mērā to, vai plānošanas dokumentam nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, nosaka gan plānošanas dokumenta būtība (plānošanas saturs un risinājumi), gan joma vai teritorija, attiecībā uz kuru plānošanas dokuments izstrādāts (ar to saistītās vides problēmas). Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju un Attīstības programmu ir paredzēts izstrādāt kā jaunus plānošanas dokumentus trim pašreizējām teritoriālām vienībām – Limbažu novadam, Salacgrīvas novadam un Alojās novadam, paredzot priekšnoteikumus paredzēto darbību īstenošanai, ņemot vērā jau iepriekš izstrādātos plānošanas dokumentus un tur ietvertos risinājumus/pasākumus, tostarp uzsāktos un plānotos investīciju projektus. Vienlaicīgi Birojs konstatē, ka no trim minētajām pašreizējām teritoriālām vienībām tikai Salacgrīvas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.–2038. gadam un Salacgrīvas novada attīstības programmai 2015.–2021. gadam veikts Stratēģiskais novērtējums.⁴ Līdz ar to nav pamats uzskatīt, ka jaunizveidojamā Limbažu novadā visā tā iekļautajai teritorijai spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem būtu veikts plānoto risinājumu/ pasākumu Stratēģiskais novērtējums.
 - 4.4. Kā norādīts Pašvaldības Iesniegumā, tad plānošanas dokumentu izstrāde, tostarp Stratēģijā paredzēts pārskatīt gan apdzīvojama struktūras un attīstības centru izvietojums, gan tiks vērtēti un noteikti galvenie transporta koridori un infrastruktūra, gan prioritāri attīstāmas teritorijas. Tādējādi ar Stratēģiju tiks pārskatīti spēkā esošie plānošanas dokumenti, kā rezultātā iespējamās arī būtiskas izmaiņas, kas būs ņemamas vērā turpmāko plānošanas dokumentu (tostarp teritorijas plānojuma) izstrādē (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta b. apakšpunkts).
 - 4.5. Birojs secina, ka Attīstības programmā paredzēto pasākumu kopums varētu ietvert

⁴ Biroja 2015. gada 22. septembra atzinums Nr. 9 pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/atzinumi>

arī atsevišķu paredzēto darbību īstenošanu, kas vērsti uz uzņēmējdarbības veicināšanu, infrastruktūras attīstību (arī attālajos novada ciemos, t. sk. piekrastes ciemos Vārzas, Tūja, Lembuži un Lāņi), tostarp ūdenssaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas jomā, kā arī projektiem atpūtas vietu un apdzīvoto vietu labiekārtošanai. Tādējādi plānotie projekti var būt potenciāli saistīti ar Likuma pielikumos minētajām darbībām un to apjomiem, kas ir priekšnoteikums Stratēģiskā novērtējuma piemērošanai saskaņā ar Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktu.

- 4.6. Šādā kontekstā Birojs ņem vērā, ka priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti tiek ietverti teritoriju plānojumā, tomēr šāda ievirze ir arī ilgtermiņa attīstības Stratēģijai, bet Attīstības programma pēc būtības ir instruments pašvaldības ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteikto mērķu īstenošanai. Katrā no plānošanas dokumentiem būtiski vides jautājumi tiek risināti atšķirīgā griezumā un detalizācijā, bet jāņem vērā novada atrašanos Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē un to, ka plānošanas teritorijā lielā platībā atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tajā pastāv virkne risināmo vides jautājumu (ietver arī jomas, kas minētas Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā). Šādā kontekstā Birojs secina, ka plānošanas dokumenti var paredzēt priekšnoteikumus arī paredzēto darbību īstenošanai, kas paredzēti, lai risinātu arī ar vidi saistītas problēmas (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta d. apakšpunkts). Ar plānošanas dokumentiem risināmie jautājumi un no tiem izrietošās vides ietekmes būs ilgtermiņa, tās skars plašu teritoriju (Likuma 23. divi *prim* 2. punkta a. un e. apakšpunkts).
- 4.7. Ņemot vērā Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas jomu un teritoriju, kuru varētu ietekmēt plānošanas dokumenta realizācija, arī VVD Vidzemes RVP izteikusi viedokli, ka Stratēģijai un Attīstības programmai ir nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru, jo teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde plānota plašai teritorijai, kurai raksturīga apbūves teritoriju paplašināšanās, t.sk. uz dabas teritoriju rēķina, savukārt novadā lielā daļā ciemu teritorijās nav izveidotas centralizētās kanalizācijas sistēmas. Ņemot vērā minēto, vides problēmu un risinājumu vērtējums, kas īstenojams Vidzemes plānošanas reģiona līmenī (izstrādājot un vērtējot reģiona plānošanas dokumentus), šajā gadījumā nebūs pietiekams.
- 4.8. Pieņemot šo lēmumu, Birojs ņem vērā, ka Attīstības programma pēc būtības ir instruments pašvaldības Stratēģijā noteikto mērķu īstenošanai, tomēr šī dokumenta izstrāde un tajā ietveramais prioritāšu izsvēruma ir tieši saistīts/ atkarīgs no Stratēģijas (faktiski – no tās izrietēs), tādēļ abiem dokumentiem ir jāatspoguļo vienāds redzējums arī par risināmām vides problēmām, iespējamām ietekmēm un paņēmieniem, ar kādiem būtisku negatīvu ietekmi nepieļaut.
5. Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, Birojam nav pamata konstatēt, ka plānošanas dokumenti nebūtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentiem, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tai skaitā tādēļ, ka ar to izstrādi varētu tikt paredzētas (un tādēļ nepieciešams novērtēt) varbūtējas vides stāvokli būtiski ietekmējošas izmaiņas (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Stratēģiskais novērtējums veicams iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai apzināšanai, novēršanai un samazināšanai pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts). Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentos paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši

Likuma 23. pieci *prim* pantā noteiktajam, t.sk., sagatavojot plānošanas dokumentu vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23. pieci *prim* panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

6. Biroja vērtējumā abiem plānošanas dokumentiem ir līdzīgi izaicinājumi un risināmās problēmas, – un šādos apstākļos, kad tiek likts pamats jaunas teritoriālās vienības telpiskās attīstības prioritātēm, vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga daudzveidīgo interešu iespējami savlaicīgai un mērķtiecīgai līdzsvarošanai. Tādēļ Biroja ieskatā par piemērotāko risinājumu šādā gadījumā uzskatāma pieeja, ka Stratēģiskais novērtējums Stratēģijai un Programmai tiek veikts apvienoti.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Limbažu novada domes 2021. gada 16. septembra Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumentu īstenošanai nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Jaunizveidojamā Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.– 2046. gadam un Jaunizveidojamā Limbažu novada attīstības programmai 2022.–2028. gadam.

Direktora p.i.,

Direktora vietniece, Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (*paraksts**) Indra Kramzaka

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

1. Limbažu novada pašvaldībai, e–pasts: pasts@limbazi.lv.
2. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.